

СӨЖ

Тақырыбы: Карантинді және басқа да аса қауіпті инфекциялардың таралуына және енуіне еліміздің аймағын санитарлық қорғау бойынша нормативтік құқықтық құжаттар.

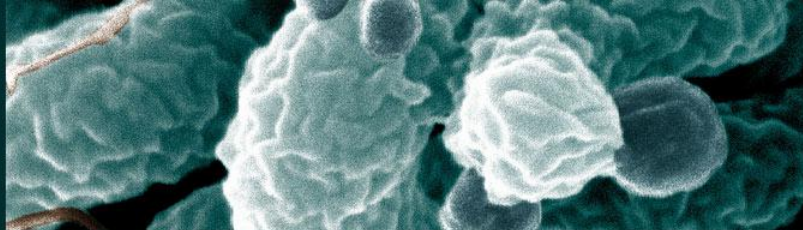
bacteria

Орындаған: Есенбаев. Асқат

Жоспар:

- Кіріспе
- Негізгі бөлім
- Аса қауіпті инфекциялық аурулардың алдын алу
- Күйдіргінің алдын алу
- Шектеу іс-шаралары
- Қорытынды
- Пайдаланылған әдебиеттер

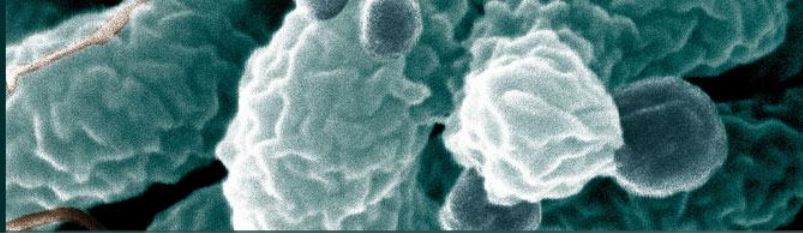

Кіріспе

- **Карантиндік ауру** – дегеніміз шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин, сондай-ақ халықтың өмір сүруі мен өзге қызметті жүргізуінің ерекше жағдайлары мен режимі енгізілетін, қоғамдық денсаулық сақтауда төтенше жағдайларды тудыратын жоғары дәрежелі жұқпалылығымен және өлімге әкелуімен сипатталатын аурулар;

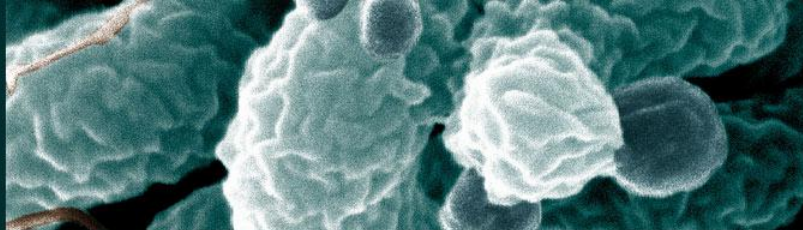

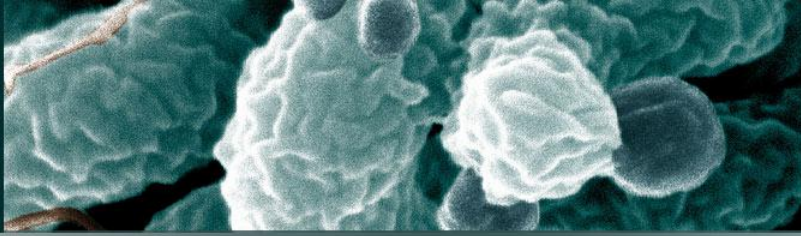

- **Карантин** – дегеніміз қоғамдық денсаулық сақтау саласында төтенше жағдайларды тудыратын карантиндік аурулардың әкелінуінің, сыртқа шығарылуының және өзге де таралуының алдын алу мақсатында жүзеге асырылатын әкімшілік және медициналық-санитариялық шектеу іс-шаралары кешені;

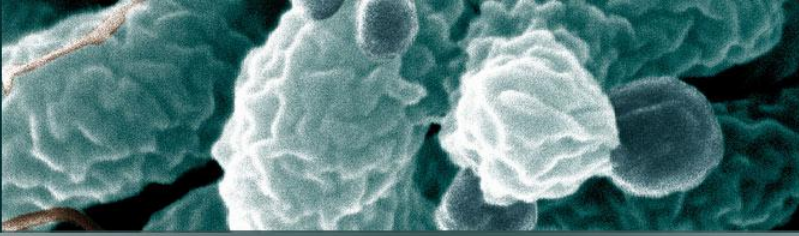

"Аса қауіпті инфекциялық аурулардың алдын алу бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды ұйымдастыруға және жүргізуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 25 ақпандағы № 136 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2015 жылы 10 сәуірде № 10694 тіркелді

1. Тырысқақтың алдын алу іс-шаралары
2. Оба алдын алу
3. Конго-Қырым геморрагиялық қызбасының алдын алу
4. Бүйрек синдромы бар геморрагиялық қызбаның алдын алу
5. Құтырудың алдын алу

Тырысқақтың алдын алу іс-шаралары:

Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекарасындағы өткізу пунктерінде тырысқақ бойынша қолайсыз елдерден келген тұлғаларға санитарлық-карантиндік бақылау қамтамасыз етілген, аймаққа АҚЖ әкелінуін мүлдем болдырмау мүмкін емес, себебі, аурудың жұққаннан кейін, бірнеше сағаттан немесе 7 күнге дейін белгілері білінбеуі мүмкін. Дәл осы уақытта адам шекарадан өтіп кетуі мүмкін, және елдімекенге келгеннен кейін, біраз уақыт өткен соң аурушандықтың белгілері шыға бастайды. Осы уақытта дер кезінде диагноз қойылу және ем алу үшін медициналық көмекке жүгіну қажет, тек осының нәтижесінде дерттен сауығуға және басқа адамдарға жұқтырмауға болады.

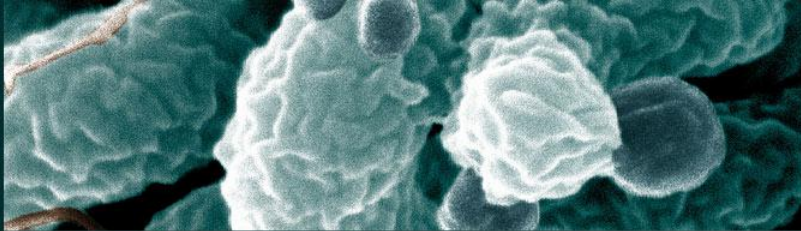
Жіті ішек аурулары мен тырысқақ бойынша эпидемиологиялық маусымның басталуына орай, тырысқақтың әкелінуін, таралуын болдырмау мақсатында облыста келесі алдын алу іс-шаралары жасалуда:

эпидемиологиялық (жаз) маусымда судың беткі қабаттарындағы суға және сыртқы орта нысандарына тырысқақ вибриондарына үнемі зерттеулер жүргізіледі,

емдеу–алдын алу мекемелерінің, санитарлық-эпидемиологиялық қызметтің облыс көлемінде тырысқаққа күдікті адамды анықтау бойынша дайындығы қамтамасыз етілген, арнайы тәртіптік мекемелерге, әлеуметтік оңалдандыру мекемелеріне түскен,, шетелден келген адамдарды тырысқаққа тексеру жүргізіледі, сонымен қатар, ішек ауруына шалдыққан адамдардың материалдарына зертханалық зерттеу жасалады,

этиологиясы белгісіз жұқпалы аурудан көз жұмған адамдардың мәйітінен алынған материалдар зерттеледі,

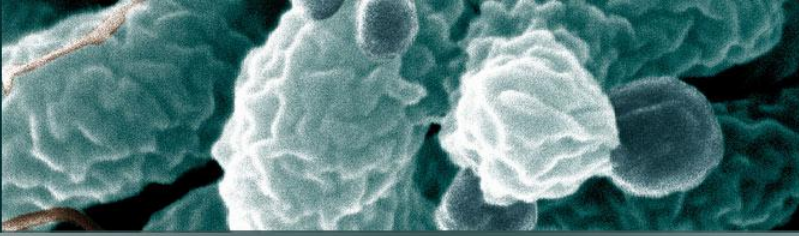
халық арасында санитарлық-ағартушылық жұмыс жасалады.

Оба алдын алу

Аурудан алдын ала сақтандыру үшін ауру шыққан жерлерге эпизоотол. және эпидемиол. тексеру жүргізіледі; сол аймақтағы тұрғындардың денсаулығы үнемі бақылауда болады; ауру ошағы дамыған жерге дератизац., дезинсекц. және дез-инфекц., сан.-ағарту жұмыстары жүргізіледі; шет елге баратын жолаушыларға обаға қарсы вакцина егіліп, ал келушілерге арнайы бақылау жүргізіледі.

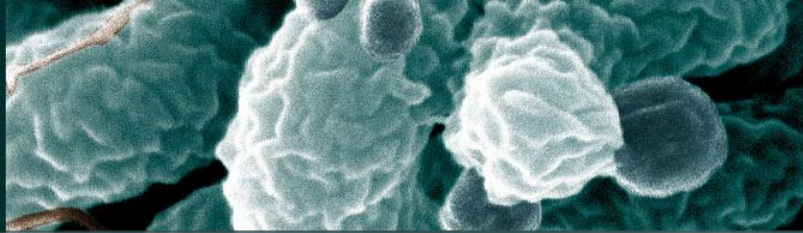

Карантиндік шаралар екі үлкен топқа бөлуге болады.

1. Бірінші топ жұқтыру ошақтарын пайда болуының алдын алу үшін жүзеге асырылатын карантиндік шараларды қамтиды.
2. Екінші топ жұқтыру қолданыстағы сайттың жою үшін түбегейлі шараларды қамтиды.

Барлық іс-шаралар Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының талаптарына сай құрастырылады, елдің аумағын санитарлық қорғау жөніндегі карантиндік ережелер сипаты реттеледі. осы халықаралық ұйымның өз елдері мен жүргізілген денсаулық қызметінде эпидемиологиялық жағдайдың жай-күйі туралы апта сайын есеп деп 194 елді қамтиды. ДДҰ алынған баяндамалар қорытындылау, қатысушы елдердің ережелерінің сақталуын бақылайды. Алайда, 2005 жылы ол ММСП өзгерістер жасады, оған сәйкес есептер бойынша, сонымен қатар баспасөз ғана емес, елдегі санитарлық-эпидемиологиялық жағдай туралы қорытынды жасауға болады, кейде әлдеқайда объективті болып табылатын.

Карантиндік шаралар шекара тексеру кезінде, әуежайларда, теміржол станцияларында жүзеге асырылады. Олар көлік, тауарлар, жолаушылар, санитарлық-эпидемиологиялық аудандарда нашар келеді жеке тұлғалардың халықаралық санитарлық құжаттардың тексеру тұрады. Олар күдік бар, ол үшін инкубация, аурудың инкубациялық кезең ішінде, яғни аурухана болу, жатады.

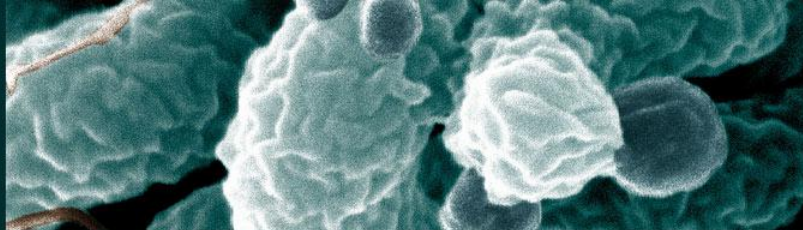
Құтырудың алдын алу

Құтыруды деп сезік туғызған кез келген хайуанды өлтіріп, көміп тастаңыз (немесе бір апта бойы үйшікте ұстаңыз);

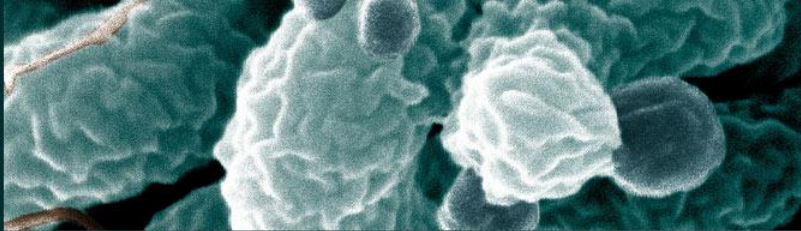
Иттерді вакцина жасау жөніндегі шараларға қатысыңыз;

Ауырған сияқты көрінген немесе мінезінде өзгеріс болған кез келген хайуаннан бала-ларды аулақ ұстаңыз.

Ауырған сияқты көрінетін немесе мінезінде өзгеріс бар хайуандарға көңіл бөліп, барлық сақтық шараларын қолданыңыз. Тіпті ол ешкімді тістеп қаппағанда да оның сілекейі дененің кесілген немесе жырылған жеріне түссе құтыру туғызады.

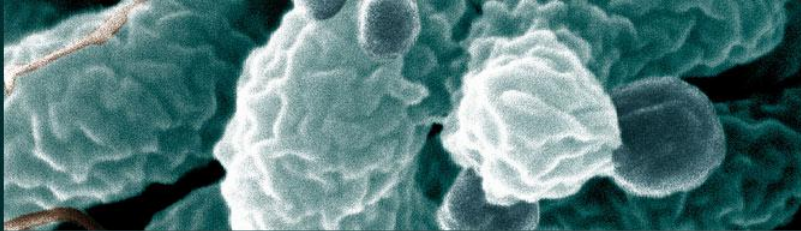
Шектеу іс-шараларын, оның ішінде обаның эпидемиялық ошағы аймағындағы **карантин Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысымен бекітілетін** Қазақстан Республикасының аумағында шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантинді, сондай-ақ халық тұрмысының және кәсіпкерлік және (немесе) өзге де қызметті жүргізудің ерекше шарттары мен режимдерін жүзеге асыру қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылғы 30 желтоқсандағы № 2293 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасында инфекциялық және паразиттік аурулардың енуіне және таралуына санитариялық-карантиндік бақылауды жүзеге асыру және Қазақстан Республикасының шекарасы мен аумағын санитариялық қорғауды қамтамасыз ету ережесі

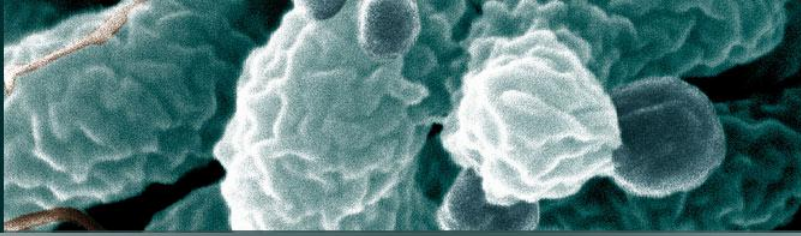

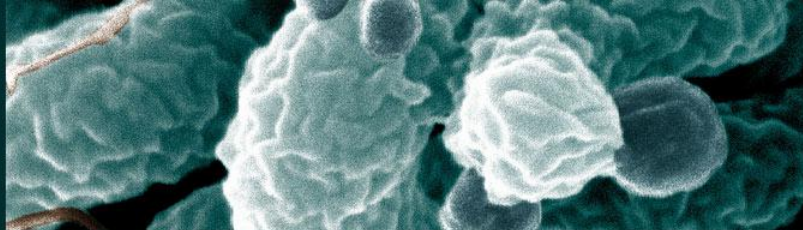

Қазақстан Республикасының шекарасы мен аумағын санитариялық-карантиндік бақылауды жүзеге асыру және санитариялық қорғауды қамтамасыз ету тәртібі

- Санитариялық-карантиндік бақылау мынадай инфекциялық және паразиттік аурулардың енуіне және таралуына жол бермеу мақсатында жүргізіледі:
  - 1) карантиндік инфекциялар (оба, тырысқақ, сары қызба);
  - 2) аса қауіпті инфекциялар (контагиозды вирусты геморрагиялық қызбалар: Ласс, Марбург, Эбол, Хунин, Мачупо, Конго-Қырым геморрагиялық қызбасы);
  - 3) ауыр қатты респираторлық синдром немесе типтік емес өкпе қабынуы;
  - 4) жаңа жоғары патогенді тип түрінен болатын пандемиялық тұмау (А/Н1N1, құс тұмауы А/Н5N1 және басқа типтері);
  - 5) паразиттік аурулар (безгек).

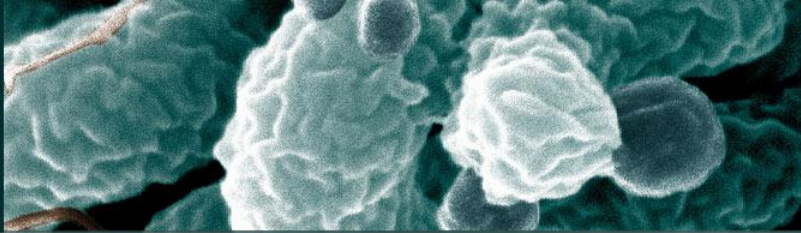

- Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы өткізу пункттерінде санитариялық-эпидемиологиялық қызметтің лауазымды адамдары санитариялық-карантиндік бақылауды:
- 2) жолаушы және өзге де көлік құралының экипажынан көлік құралында инфекциялық және паразиттік аурумен ауыратын науқастың немесе ауратынына күдік туған адамның болуы туралы хабарлама алған;
- 3) жөнелтуші елдің құзыретті органдарынан, транзиттен немесе алушыдан халықтың денсаулығына қауіп төндіретін жүктің келуі туралы ақпарат алған;
- 4) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы өткізу пункттерінде контейнерлер мен лихтерлердің ашылғандығы немесе олардың бүтіндігі бұзылғандығы анықталған;
- 5) көлік құралында осы Ереженің 6-тармағында санамаланған инфекциялық және паразиттік ауруларды тасымалдаушы жәндіктер мен өлген кеміргіштер табылған кезде жүргізеді.

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы өткізу пункттерінде мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар оларға денсаулық жағдайына шағыммен адамдар барған кезде санитариялық-карантиндік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдарды дереу хабардар етеді.

- Инфекциялық және (немесе) паразиттік аурулармен ауыратын науқас анықталған жағдайда санитарлық-карантиндік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар мынадай санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды жүргізеді:
  - 1) науқасты денсаулық сақтау ұйымының ауруханасына жатқызғанға дейін оны Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы арқылы өткізу пунктiнiң изоляторында уақытша оқшаулау;
  - 2) науқаспен байланыста болған адамдарды обсервациялауды, медициналық айғақтары бойынша оларды денсаулық сақтау ұйымның ауруханасына жатқызу;
  - 3) бортында инфекциялық және паразиттік аурулар белгiсi бар немесе инфекциялық және паразиттік ауруларға күдікті науқас анықталған көлік құралында дезинфекциялық іс-шараларды ұйымдастыру.

- Санитариялық-карантиндік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдарға әуе кемелері экипаждарының командирлері, теңіз кемелерінің капитандары, поезд бригадаларының бригадирлері мынадай құжаттарды:
  - 1) жолаушы көлік құралының медициналық-санитариялық декларациясын;
  - 2) жолаушы және өзге де көлік құралын дезинфекциялау, дезинсекциялау мен дератизациялау туралы куәлікті;
  - 3) экспорттаушы елдің құзыретті органы берген жүктердің қауіпсіздігін куәландыратын ілеспе құжаттарын (санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды (гигиеналық қорытынды, гигиеналық сертификат), сәйкестік сертификаттарын (санитариялық, сәйкестік, сапалық, денсаулық) ұсынады.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. *Амиреев С.А. Эпидемиология. Учебник Алматы: 2002.*
2. *Беляков В.Д., Семенов Т.А., Шрага М.Х. Введение в эпидемиологию инфекционных и неинфекционных заболеваний человека. М., Медицина. 2001.*
3. *Черкасский Б.Л., Беляев Е.Н. Актуальные проблемы противоэпидемической практики// Эпидемиология и инфекционные болезни. 2002.*
4. <http://adilet.zan.kz/kaz>

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасында инфекциялық және паразиттік аурулардың енуіне және таралуына санитариялық-карантиндік бақылауды жүзеге асыру және Қазақстан Республикасының шекарасы мен аумағын санитариялық қорғауды қамтамасыз ету ережесін бекіту туралы